

III. 14 Džíva, mysl i vše ostatní jsou jen vibrace ve Vědomí

VASIŠŤHA pokračoval: Jak jsem ti již, Rámo, objasnil, tento svět skládající se z ega a bezpočtu zakoušených objektů nemohl být stvořen, a tudíž neexistuje. To, co existuje, je *Brahman*, Absolutno. Tak jako se na klidném moři objeví vlna, je-li hladina moře zčeřena, stejně tak „pomyslí-li si“ Absolutno, že je *džívou*, projeví se sama od sebe povaha *džívy*. Tak jako si v sobě spící člověk vytvoří představy různých bytostí, aniž by se vzdal své vlastní jedinečné existence, tak vytvoří Absolutno pouhou myšlenkou či přáním bezpočet bytostí, aniž by ho to oslabilo či proměnilo.

Virádž neboli kosmická forma neomezeného kosmického Vědomí má pochopitelně povahu čirého Vědomí, neposkrvněného hrubou hmotou. Kosmickou formu čirého Vědomí lze připodobnit k nikdy nekončícímu snu spícího člověka, ve kterém existují města, paláce a všemožné bytosti.

V kosmickém Vědomí je i Stvořitel Brahmá pouhou myšlenkovou formou. Vědomí, odrážející v sobě své vlastní myšlenkové formy, je zdánlivým pozorovatelem i tím, co je pozorováno, ale to vše jsou pouhé představy. Všechno to existuje a rozvíjí se jen zdánlivě. Podobně jako kosmické Bytí vzniklo v kosmickém Vědomí coby myšlenková forma, tak jako se jedna lampa zapaluje od druhé, vynořilo se z myšlenek kosmického Bytí i vše ostatní. Nic z toho však nelze od jediného kosmického Bytí oddělit, neboť z jeho myšlenkových vibrací vše vzniklo.

Samo *Brahman* je kosmickým Bytím či kosmickou formou a kosmická forma neboli *virádž* je celým stvořením, včetně *džívy* a základních prvků, z nichž se stvořený svět skládá.

RÁMA se zeptal: Pane, je tu jen jeden kosmický *džíva*, který je univerzální, nebo jich je mnoho či tvoří nějaká uskupení?

VASIŠŤHA odpověděl: Není tu jeden *džíva*, ani jich není mnoho, ani netvoří žádná uskupení. *Džíva* je jen jméno! Jediné, co existuje, je *Brahman*. Protože je všemohoucí, jeho myšlenkové formy se materializují. Jedno se zdá být rozmanitostí v důsledku nevědomosti. Je-li tu pátrání a dotazování se na Já, nevědomost zmizí, podobně jako zmizí temnota, posvítíme-li si na ni lampou. *Brahman* sám je kosmickou duší zvanou *mahádžíva* i milionem individuálních duší zároveň. Nic jiného než *Brahman* neexistuje.

VASIŠŤHA pokračoval: Poznáváním a vnímáním toho, co je poznatelné, se Vědomí stane *džívou*, duší jedince, a zdánlivě je zataženo do koloběhu života a smrti, který nazýváme *samsára*. Jakmile odejde mylná představa, že poznávající je oddělen od toho, co je poznáváno, pak je obnovena rovnováha.

Jediný *mahádžíva* se stane individuálním *džívou*, který po předchozí generaci zdědil pocit duality a individuality.

Tajemná síla Vědomí, která podivuhodným a nevysvětlitelným způsobem vytvoří nekonečnou rozmanitost jmen a forem, se nazývá ego. Vědomí, které touží zakoušet samo sebe, se stane poznatelným vesmírem. Pouze nezralý člověk v tom vidí skutečnou proměnu či iluzorní projevený svět, neboť ve skutečnosti neexistuje nic jiného než Vědomí.

Oceán je ve své podstatě voda, vlny na hladině jsou též voda, a když si vlnky hrají a hladina se zčeří, je to stále jen voda. Stejně je to se světem. Podobně jako oceán může rozpoznat každou jednotlivou vlnku, tak Vědomí pochopí každého jedince jako nezávislou individualitu a zrodí se pocit ega neboli jáství. Toto všechno je úžasná hra tajemné síly Vědomí, kterou nazýváme vesmírem.

Jakmile se objeví ego, které však není nijak odděleno od Vědomí, vytvoří si představu rozmanitých prvků tvořících tento svět a tyto prvky se ve světě objeví. V jednotě vznikne rozmanitost. Ó Rámo, vzdej se všech falešných představ „já“ a „ty“ tím, že se zřekneš představy *džívy* i jeho příčiny. Jakmile to vše odejde, pochopíš Pravdu, která se nachází uprostřed mezi skutečným a neskutečným. Jakmile se mraky rozplynou, jediný nedělitelný celek zazáří, jako by nikdy zářit nepřestal, a nelze poznat, co je skutečné a co není.

Vědomí je nepoznatelné. Zatouží-li stát se poznatelným, pak je známo jako svět. Mysl, rozum, ego, pět základních prvků a svět, tedy bezpočet jmen a forem, to všechno je Vědomí samo. Člověk, jeho život a dílo jsou navzájem nerozlišitelné, statické i dynamické projevy téhož. *Džíva*, mysl i vše ostatní jsou jen vibrace ve Vědomí.

VASIŠŤHA pokračoval: Opravdu tu existuje Vědomí, které ví: „Nemohu být spáleno, rozřezáno, rozmočeno ani vysušeno. Jsem věčné, všudypřítomné, neměnné a nehybné.“ Taková je Skutečnost. Lidé se rádi dohadují a matou druhé, přitom jsou sami nevědomí. Ale my, Rámo, jsme již mimo nevědomost. Jen nevědomí a zmatení lidé si představují, že lze měnit to, co je neměnné. Z pohledu mudrců, kteří dosáhli poznání Já, se ve Vědomí žádné změny nedějí.

Ó Rámo, Vědomí se samo rozprostřelo jako prostor, aniž by v něm nastala nějaká změna. Poté se samo projevilo jako vítr, jehož vlastností je pohyb. A pak se projevilo jako oheň, voda i země s nerosty a těly živých bytostí.

Jestliže zmizí představa vnějších poznatelných objektů, objeví se poznání Já. Jestliže ve Vědomí zůstane představa netečnosti a nevědomosti, přijde stav hlubokého spánku. Protože po všechny časy existuje pouze Vědomí, lze říci, že prostor zároveň existuje i neexistuje a stejně tak zároveň existuje i neexistuje svět.

Tak jako patří k ohni teplo, k lastuře bělost, k vodě tekutost, k cukrové třtině sladkost, k mléku smetana, k ledu chlad, ke svícení jas, k semínku olej, k řece proud a ke květině vůně, tak k Vědomí patří svět. Svět existuje proto, že existuje Vědomí a svět je tělem Vědomí. Není tu žádné rozdělení, žádná odlišnost, žádný rozdíl. Proto lze říci, že svět je i není skutečný. Skutečný v důsledku skutečnosti Vědomí, jež je jeho podstatou, a neskutečný proto, že neexistuje sám o sobě, nezávisle na Vědomí. Vědomí je nedělitelné, nemá části a nemá údy. Hora, oceán, země či řeka v něm neexistují samy o sobě, ale jen jako Vědomí. Proto Vědomí nemá žádné části ani údy.

Jistě nelze tvrdit, že je-li neskutečný svět, je neskutečná i jeho příčina, Vědomí. Takový výrok je jen sled slov, která nedávají smysl, neboť se přičí naší zkušenosti. Existenci Vědomí totiž nelze popřít.

Nadešel třetí večer a shromáždění se rozešlo.